№ 112 Ешій 5 Февруа 1831

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО ѿ АДМИНИСТРАТИВЪ ЛИТЕРАЛЪ

НОВИТАЛЕ ДИНАФАРЪ

РОСІА

Жȣрналȣл де С. Петерсбȣрг дин 20 генар кȣпринде ȣн манифест ꙟмпърътеск ꙟщіинцъторю : къ ла 16 але ачестіа Марѣ Дȣкесъ Елена, соціа марелȣй дȣка Михаил аȣ нъскȣт кȣ норочире ѡ прінцесъ каріа саȣ пȣс нȣме Алезандра. М. са ꙟмпъратȣл орѫндȣеще асе да ꙟтоате актȣриле ши ȣказȣриле непоатей сале Маре Дȣкесей Алезандра титлȣл де ꙟнълциме ꙟмпърътѣскъ.

Бъ. са Д. секритар де стат Дашков алътȣрат ла министеріа Іȣстицїей, ꙟнтȣрнѫндȣсе ꙟкапиталїе, дин орѫндȣирѣ М. сале ꙟмпъратȣлȣй аȣ лȣат аса ꙟсърчинаре, че де ѡдатъ пȣрта Бъ. са Д. Блȣдоф.

Кȣръцирѣ Москвей де Холера Морбȣс, че май рѫмъсесе ꙟнкъ чева ꙟн оаре каре спиталȣрй, аȣ ꙟдемнат пе М. са ꙟмпъратȣл а орѫндȣи рѫдикарѣ кордонȣлȣй дин гȣберніа Новоград ши Твер.

Новитале дин Полоніа.

Не грѫбим а ꙟмпъртъши четиторилор ноштри челе май проаспете ꙟщіинцърй дела Варсавіа.

Ла 4 Іанȣаріе диминѣца, дȣпъ ꙟтȣрнарѣ дела С. Петерсбȣрг а контелȣй Іезїерски, генералȣл Хлопицки адȣнѫнд пе депȣтаціа дїетей, аȣ декларат къ ера не апърат а ꙟтра ꙟтрактарисире кȣ Росіа, арътѫнд-не пȣтинца асе ꙟсърчина кȣ дȣчерѣ армїей ла бътълїи. Бл аȣ ꙟмпъртъшит ѡ скрисоаре, че дин орѫндȣяла М. сале ꙟмпъратȣлȣй іаȣ скрис контеле Грабовски, прин каре М. са ꙟл ꙟдемна де афи ȣрмъторю повъцȣирилор адресȣите кътръ сфатȣл административ. Асемине аȣ ꙟмпъртъшит ѡ скрисоаре а принцȣлȣй Лȣбецки, скрисъ ꙟн ачеяшноймъ, ши кътръ ачесте аȣ адаос а ꙁиче дȣпъ асемине докȣментȣрй : кȣне пȣтинцъ ꙟмй есте а май фи диктатор.

Ꙁїоа де 5 генаріе саȣ трекȣт ꙟзъдарниче трактарисирй. Ла 6 диктаторȣл аȣ депȣс (аȣ пȣс цос) дрегъторіа са, ши саȣ трас дин палатȣл гȣбернȣлȣй. Депȣтаціа дїетей провизоріе (времелниче) аȣ нȣмит шеф ал армїей пе генералȣл дивизїей Вайзенхоф.

Дескидерѣ дїетей саȣ фъкȣт ла 7 Іанȣар; сенаторїй ши нȣнцїй (депȣтацїй) дȣпъ Сф. Литȣргїе сербитъ ꙟн Бисерика катедралъ, саȣ ашъзат ꙟн алор камере, Маршалȣл Ладислав Остроски аȣ ростит ꙟкамера нȣнцїилор ȣн кȣвѫнт

цѫнтиторй а апринде Ентусіасмул Полонилор. Дупъ оаре каре делиберације (кибзуире) ну пре ꙟсемнътоаре ѡ депутаціе а сенатулуй ау венит съ пофтѣскъ пе нунцій де асе ꙟтруни ку сенаторій. Ꙟн унирѣ ѫмбелор камере, принцул Чарторійски ау адресуит ун кувѫнт, ꙟкареле ау декларат неапърата требуинцъ де а се ꙟцълеџе спре алкътуирѣ унуй гуверн, потривит ку ꙟнпрецурърриле, де а алеџе ун комендат де къпитеніе ал армїей, де а черчета старѣ църей ши а ворби асупра релацїилор ку стътуриле стрѫине.

Ꙟн урма ачестуй кувѫнт депутатул Моравски ау ꙟфъцошат ꙟнумиле депутацїей курсул конференцїей (трактарисирей дин віу грай) ку генералул Хлопицки; диктаторул ау фост арътат, къ ку непутинцъ ꙟй ера а май пъзи ꙟнкъ дрегъторїа, че исау фост ꙟкрединцат, къ ла ачѣстъ хотърѫре лау фост ꙟдемнат скрисориле примите дела М. са Ꙟмпъратул ши дела принцул Лубецки, къ ку не путинцъ Есте нацїей Полоане а фаче ръзбою ку Росїа, ши а ста ꙟнаинтѣ путерилор не мърџините але ачестий Имперїей.

Генералул Хлопицки ау декларат ку ꙟмфокаре ши ку Енергїе, къ нац ей ну се' кадѣ съ калче џурѫмѫнтул ꙟкїет ꙟннаинтѣ М. сале Ꙟмпъратулуй Николай, ши дрепт ачѣста ку не путинцъ Есте а май цине диктатура, ши къ ну ѡ арпрїими, афаръ нумай де иссвор да путерй не мърџините.

(Ва урма)

Нънъ ану ꙟтра ꙟкраїа Полонїей Ꙟ. са Д. фелдмаршалул Дибичй Забалкански ау дат динтѫй ѡ прокламаціе кътръ попор ши алта кътръ армїа Полоанъ.

Ачесте доуъ актурй ле вом да ку віиторюл нумер.

ВІЕНА 10 генар

Обсерваторул аустрїан аратъ феричита ꙟкїере а трактарисирей дин партѣ курцей ꙟмпъръцещй ку Сардинїа, асупра късъторїей ꙟтре крѫѫска са М. Фердинат тѫнърул краю ал Унгарїей, ши принцул мощениторю ꙟмпъръцїей Аустрїей, ку К: са Марїа Анна Каролина де Сардинїа непоата домниторюлуй краю де Сардинїа.

Дупъ алеџерѣ унуй ноу кап ал леџей (Папа) сосинд диспенза (дислегарѣ) ꙟн пїедекърилор де ꙟсоцире, че сѫнт пентру рудирѣ ачестор доуъ ꙟналте персоане, К: са М: логодита крѫѫсъ а Унгарїей ва мерџе ку аса курте ла Милано, спре а фи де аколо де комисарїй ши куртезенїй ꙟмпърътещй адусъ ла Віена.

Ꙟн 16 але ачестїа ау сосит аиче дела Берлин генералул маїор баронул фон-Редер ꙟсърчинат дин партѣ М. сале краюлуй Прусїей а презента М. сале Краюлуй Унгарїей инсигнїиле де ординул Вултурулуй негру.

ФРАНЦІА

Се ꙟкрединцазъ, къ дупъ челе че сау орѫндуит пентру мишкарѣ трупелор тоате регементе де линїе севор афла пънъ ла 3 феврuар. сѣу пин табєрй ꙟтърите, че се ашазъ ла марџинѣ Францїей, сѣу ꙟн кѫмпуриле маневрилор, че се гътеск ꙟ лъунтру църеи. Дин ачесте урмѣзъ къ служба милитаръ ꙟ Парис, деплин сева фаче атунчй нумай де кътръ гвардїа націоналъ.

Ѡ четъ де калфе де кроиторй ау умблат ꙟпутере се стриче машиниле, че ꙟ Парис лукрѣзъ кусутура униформилор милитаре, дар путерѣ ꙟнармать, сосинд ла време, ау ꙟмпїедекат ачѣстъ даунъ, ши ау принс пе 75 иншй спре а фи џюдекацй ꙟн урмарѣ леџилор.

Зїоа ла 10 генар че Есте аниверсалъ а тъерей ла Гилотинъ (унѣлтъ пентру тъерѣ капулуй, афлатъ ла Парис ꙟн Епоха револуцїей) а краюлуй Лудвиг 16-ле, дупъ ꙟтурнарѣ Бурбонилор сау сърбат бисеричеще ꙟ тоатъ Францїа, ка зїоа унуй мартиру (мученик). Ачѣстъ сербире ꙟсе дупъ рѫндуяла де акума сау щере динтре челе публиче. Нумай газета де Франс, ши Квотидїана, дрепт семн де ꙟтристаре, сау арътат ꙟзїоа ачеѧ конџуратъ ку марџинй негре.

Беюл де Титере дин Африка, ау сосит ла Марсилїа. Гувернул ну. орѫндуй

ѡ міе галбинй пе ан, ѫндȣй вое а се пȣте ашеѕа орйȣнде ар вои ꙟн Франціа.

Тимпȣл (ѡ гаѕетѫ францеѕѫ) ворбеще деспре ѡ скрисоаре а Дȣкъи де Лайхтенберг (Авгȣст Бохарне фіюл фіеастрей лȣй Наполеон, че астѫѕй есте Дȣкѫ ꙟн Баваріа) прин карѣ ачест принц фаче декларацїе: кȣм кѫ немърџинита лȣй драгосте кътрѫ Франціа, нȣл ꙗртѫ а фаче ȣн пас (а прими корона Белгїей) кареле ꙟсинȣл ей ар наще ѡ диѕбинаре, ши кѫ дрепт ачеѫ ар фи хотърѫт а нȣ прими корона де нсар да де кътрѫ конгресȣл націонал.

ПРȢСІꙖ

Полонїй респектȣеск марџинѣ де рѫсърит а статȣлȣй Прȣсїей, кȣпринсѫ де ѡ армїе де 80,000 бȣнй осташй, поате челе че сау зис де кълкарѣ марџиней деспре четеле полоане, раѕимѫ нȣмай пе аȣѕирй минчиноасе, пре каре ꙟтоатеѕиле ле нащере ръутатѣ ши петречерѣ. Варсавіа есъ акȣм пентрȣ еврей ѡ гаѕетѫ нȣмитѫ: Полонȣл Иѕраелит.

Ачѣстѫ гаѕетѫ есте скрисѫ ꙟ діалектȣл жиданилор полонй, ши типѫритѫ кȣ литере (слове) еврееџй.

БЕЛГІꙖ

Ꙟн сесїа конгресȣлȣй дин 11 генар, сау четит ȣрмѫтоаре депешѫ (акт офичїал) а Д. генерал Себастїан, министрȣл интересȣрилор стреине, адресатѫ кѫтрѫ Д. Бресон, тримисȣл Белгїей ла Парис, кареле ера де ал сеу гȣверн ꙟсѫрчинат а черчета пе кабинетȣл Францїей асȣпра вїитоарей алеџерй а лȣй Дȣка де Лайхтенберг, пентрȣ Краю ал Белгїей.

Парис 9 генар

Домнȣл меу, старѣ Белгїей де ноу аȣ цинтит лȣарѣ аминте а краюлȣй ши а сфатȣлȣй сеу. Дȣпѫ ѡ адѫнкѫ черчетаре а тȣтȣрор интересȣрилор политиче де ачѣстѫ атѫрнаре, еу сѫнт ꙟсѫрчинат лѫмȣрит асѫ ꙟмпѫртѫши кȣџетѫриле гȣвернȣлȣй крѫеск.

Ел нȣва ꙟгѫдȣи ȣнирѣ Белгїей кȣ Франціа ничй ва прими корона пентрȣ Д. Дȣка де Немȣр (фіюл Краюлȣй,) де ши ачѣста сар хѫрѫѕи де кътрѫ конгрес. Гȣвернȣл М. сале ар ведѣ ꙟн алеџерѣ Д. Дȣка де Лайхтенберг оаре каре ꙟмформаре цинтитоаре а тȣрбȣра линищѣ Францїей. Ной нȣ дорим ничй кȣм а жигни слобоѕеніа белгїенилор ꙟтрȣ алеџерѣ сȣвереналȣй лор, ꙟсе ной авем дрит формалник а деклѫра кȣм кѫ ничй кȣм нȣ вом кȣноаще алеџерѣ Д. Дȣка де Лайхтенберг. Несминтит, кѫ ничй пȣтериле Европей нȣ вор аве ѡ асемине плекаре; че се атинџе де ной, а ноастрѫ нежнгѫдȣире ни есте орѫндȣитѫ де интересȣл статȣлȣй, кареле тоате сȣпȣне леџей сале, кѫнд еа нȣ се атинџе де дритȣл вреȣней персоане. Ꙟнвечинарѣ Белгїей, прїинца де каре М. са есте ꙟсȣфлецит пентрȣ лѫкȣиторїй ей, доринца че авем де а пѫѕи кȣ ѫншїй, релацїиле (легѫтȣриле) де прїетиніа чѣ май адевѫратѫ ши статорникѫ, ни ꙟдаторѣѕѫ а рѫспȣнде ꙟн кȣџет кȣрат сокотинциле ноастре ꙟфаца ȣнȣй попор, пре кареле ꙟл юбим ши ꙟл стимѫм; ничй ȣн сентимент, че ар пȣте жигни пе Д. Дȣка де Лайхтенберг сеу пе аса фамилїе, пре карѣ ной чинстим май мȣлт де орй чине, нȣ ꙟрѫȣрѣѕѫ асȣпра ачестȣй акт политическ.

Гȣвернȣл краюлȣй се повѫцȣеще нȣмай де драгостѣ пѫчей дин лѫȣнтрȣ ши а чей динафарѫ. Дмта: еџй ꙟмпȣтерничит Домнȣле а ꙟмпѫртѫши офичїал ачѣстѫ хотѫрѫре а гȣвернȣлȣй крѫеск кȣ тоатѫ кȣрѫціа ши бȣна кȣвїинцѫ, че дореще але пѫзи ꙟтрȣ легѫтȣриле сале кȣ Белгіа.

Примеще Домнȣле ꙟкрединцарѣ ꙟналтей меле чинстирй. Орацїе Себастїан.

Четирѣ ачестȣй акт аȣ нѫскȣт ѡ кȣмплитѫ тȣрбȣраре ꙟн адȣнарѣ конгресȣлȣй че сау деспѫрцит кȣ неорѫндȣиалѫ.

Марѣ Британїе ши Ірландіа.

Пȣблика лȣаре аминте есте акȣма цѫнтитѫ асȣпра Ирландїей. Старѣ ачестей цѫрй дин ѕи ꙟ ѕи се фаче май грѣ, пѫшинд кътрѫ ѡ ꙟсѫмнѫтоаре криѕїе.

Ноȣл вице краю Маркеѕȣл Анȣлизи, ꙟтребȣинцаѕѫ тоате мижлоачеле де а пѫстра линищѣ пȣбликѫ, че есте аменинцатѫ де репреѕентантȣл нѣмȣлȣй Д. Оконел. Ачѣстѫ персоанѫ кȣ кредит а

ре скопос де а рѫдика ꙋнирѣ, че лѣгѫ пе Ирландїа кꙋ Англїа.

Ꙟтре алтеле ши аичѣ аꙋ ꙟчепꙋт чете ꙟнармате а кѫлка фабричеле ши а сфѫрѫма машинеле ши ꙋнелтиле де индꙋстрїе.

Ирландїа есте ѡ инсꙋлѫ ла апꙋсꙋл Англїей, авѫнд 1315 миле (чѣсꙋрй кѫте де 7 версте) патрате, кꙋ 7 милїоане лѫкꙋиторй, ꙟтре карїй џꙋмѫтате милїон Енглежй.

Ирландезїй сѫнт май тоцй де релиџїа католикѫ. Капиталїа есте Дꙋблин кꙋ 200 мїй лѫкꙋиторй. Ачѣстѫ царѫ сѫ афлѫ ꙋнитѫ кꙋ Англїа сꙋпт нꙋме де Марѣ Британїе, дар Ирландезїй нꙋсе бꙋкꙋра де тоате дритꙋриле ꙋнꙋй адевѫрат Енглез, пѫнѫ ла министерїа лꙋй дꙋка Велинктон, карилей фѫкꙋ де потривѫ прин актꙋл нꙋмит де Еманчипацїе.

Жꙋрналиле де Лондра дин 8 Іанꙋарїе ꙟщїинцазѫ: кѫ Д. Оконел сау фост пꙋс ла ꙟкисоаре ꙟпреꙋнѫ кꙋ алцй патрꙋ, карїй прин ꙋнелтирй аꙋ черкат а ꙟкꙋнџꙋра прокламацїа вице краюлꙋй, че оприсе тот фелюл де ꙟсоцире сꙋпт орй че нꙋме арфи. Ачещїа дꙋпѫ че аꙋ депꙋс гꙋвернꙋлꙋй дрепт кизешїе ѡ кꙋвїинчоасѫ сомѫ сау слобозит. Ꙟн Дꙋблин, ꙋнде сау тѫмплат ачѣста ера марѣ тꙋлбꙋраре, дар фѫрѫ ничй ѡ исбꙋкнире де не орѫндꙋеле.

Ꙟн Лондра сау пꙋбликат, кѫ, ꙟн ꙋрмарѣ порꙋнчей ачелор чинчй пꙋтерй, аве асе дескиде ꙟн Холанда рѫꙋл Шелда пентрꙋ навигаре (ꙋмбларе кꙋ корѫбїй) аваселор де негоцꙋ. Англїа аꙋ ꙟнармат ѡ микѫ ескадрѫ спре пꙋнерѣ ꙟн лꙋкраре ачестей хотѫрѫрй.

Ноꙋ Комит.

Астрономїй аꙋ дескоперит ꙟ Еꙋропа ла ꙟчепꙋтꙋл лꙋй Іанꙋарїе, ꙋн ноꙋ Комит кꙋ ѡ коадѫ де 2 сау 3 граде де лꙋнгѫ. Позицїа лꙋй ера ꙟн ꙋнгюл нордик, ал стелей нꙋмите Офїꙋхꙋс, ши се пꙋтѣ зѫри фѫрѫ окѣнѫ нꙋмай кꙋ окїй ꙟдрептацй ꙟтре Сꙋд-ост, адекѫ амѣзѫзи ши рѫсѫритꙋл цѫрїей черещй.

ꙞЩЇИНЦАРЕ

Д. Пинкꙋ Никола Бꙋзнѣ. Мишкат де рѫвнѫ пентрꙋ лꙋминарѣ нацїей, аꙋ тѫлмѫчит ромѫнеще ѡ кѫртичикѫ нꙋмитѫ ПАВЕЛ ШИ ВИРЏИНИА, Історїе фамилїарѫ, Скопосꙋл кѫрїа есте а арѫта кѫт де феричите аꙋ фост доꙋ фамилїй пребезите ꙟ островꙋл Францїей, кѫт аꙋ трѫит ꙟ старѣ фирей ши сау мꙋлцѫмит ꙟ чѣ че сеафла, ши пе ꙋрмѫ кѫт де ненорочите аꙋ фост, кѫнд немꙋлцѫминдꙋсе ꙟтра часта аꙋ оумблат дꙋпѫ славѫ ши богѫцїе. Ꙟн ачест шир де повестире ꙟтимпинѫ юбиторюл де щїинцѫ четиторю мꙋлциме де Ідей релїџїоасе, морале ши философиче, ши ꙟтре ачестѣ ши пе ачест маре адевѫр: кѫ адекѫ ꙟ де обще феричирѣ ноастрѫ стѫ ꙟтрꙋ а трѫи дꙋпре фире ши виртꙋте (фапта бꙋнѫ).

Дечй се пофтеск юбиторїй де лꙋминарѣ нацїей патрїоцй, сѫ биневоаскѫ асе ꙟдемна кꙋ пренꙋмерарѣ ачестей кѫрцй, че пела сфѫршитꙋл лꙋй април ва еши дин типарю; прецꙋл ей есте де 5 сороковецй ши мѫримѣ де 30 коале. Пренꙋмерацїа сѣва фаче ла Ешй ꙟ сфѫнта Митрополїе, яр ꙟ цинꙋтꙋрй пела С. Протопрезвитерїй.

Дела департаментꙋл Стреинилор.

Фїинд кѫ Лꙋминарѣ са Безеде Алекꙋ Стꙋрза аре амерџе песте хотар ꙟн Бꙋковина, де ачѣ се фаче пꙋбликꙋлꙋй кꙋноскꙋт.

ОБСЕРВАЦИИ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Зїоа	Обсервацїей		Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерꙋлꙋй
5	Феврꙋарїе	диминѣцѫ	— 4	29 -	сенинꙋ

Ла 6 Феврꙋарїе рѫсаре соареле ла 1 ч 44 м. Амѣзѫзи вине ла 6 ч. 52 м